

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКУ ПАРАМЕТРІВ ЕФЕКТИВНОГО ОЧИЩЕННЯ СТИЧНИХ ВОД КОМПЛЕКСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Бухкало С.І., Соловей В.М., Іглін С.П., Ольховська О.І.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Метою комплексного проектування є обґрунтований вибір способу ефективного очищення стічних вод, вибір обладнання та розрахунків для його можливого впровадження в промисловості. Розрахунок і проектування технологічної схеми очищення стічних вод вимагають попереднього експериментального визначення параметрів. Так, наприклад, ефективну роботу сатуратора забезпечує покриття поверхні насадки стійкою плівкою води, де лінійна щільність зрошення $U = L/S$ ($S = \pi D_c^2/4$ – площа поперечного перетину сатуратора) повинна бути більшою ніж деяка ефективна щільність зрошення U_0 . Значення U_0 можна розрахувати зі співвідношення (2) $U_0 = a q_{ef}$, де $q_{ef} = 0,022 \cdot 10^{-3} \text{ м}^2/\text{с}$; a – питома поверхня насадки, $\text{м}^2/\text{м}^3$. Задаючи тип насадки (зазвичай кільця Рашига) за табличними даними знаходимо a і, приймаючи U на 20 % більше ніж U_0 , знаходимо діаметр сатуратора $D_c = \sqrt{4L/1,2\pi U_0}$ (3). Висоту насадки H у сатураторі розраховують за загальним рівнянням масопередачі: $H = M/(\beta a S \Delta \bar{X}_{cp} \psi_e)$ (4). Мольну концентрацію x^* перераховуємо у відносну масову за рівнянням (5) $\bar{X}^* = (M_n x^*)/(M_g(1-x^*))$, де M_n та M_g – відповідно молекулярна маса повітря та води. Витрати розчиненого у воді повітря визначаємо: $M = L \rho \phi \bar{X}^*$ (6). З урахуванням того, що витрата стисненого повітря від компресора $G = (1,5-2,0)M$, концентрація повітря у газовій фазі, практично, стала і $\bar{X}_k^* = \bar{X}_n^* = X^*$, $\bar{X}_k = \phi \bar{X}^*$. Середня рушійна сила масопередачі: $\Delta \bar{X}_{cp} = [(\bar{X}_k^* - \bar{X}_k) - (\bar{X}_n^* - \bar{X}_n)] / \ln(\bar{X}_k^* - \bar{X}_k) / (\bar{X}_n^* - \bar{X}_n)$ (7), де $\bar{X}_n$, $\bar{X}_k$ – відповідно концентрація повітря у воді на вході і виході з сатуратора. Коефіцієнт масовіддачі у рідкій фазі для плівкової течії по насадці отримуємо з критеріального рівняння $Nu' = A Re^m (Pr')^n$, (8) де: $A=0,0021$. Враховано особливості насадкового сатуратора: не вся змочена поверхня активна для масопередачі – активна лише поверхня вкрита текучою плівкою рідини. Тобто, частина поверхні вкрита нерухомою плівкою рідини, не є активна і частку активної поверхні можна розрахувати за рівнянням: $\psi_e = A(U\rho)^{0,455} \sigma^{-m}$ (9). Треба відзначити, що для розрахунків необхідним є визначення ефективних конструкційних параметрів та гідродинамічних характеристик з очищення стічних вод [1, 2].

Література:

1. Бухкало С.І., Соловей В.М., Іглін С.П., Ольховська О.І. Комплексні методи навчання як основа розвитку фахових компетентностей ВНЗ в НТУ «ХПІ». Вісник НТУ «ХПІ». 2017. – Вип. 18 (1240). – С. 9–19.
2. Бухкало С.І. Структура потоків комплексного підприємства. XXV Між. н-пр. конф. «Информационные технологии: наука, техника, технология, образование, здоровье» (MicroCAD-2017) 17–19 мая 2017. Х.: Ч. III, – с. 14.